

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 juin 2006

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 3 juillet 2005 relative
aux droits des volontaires**

TEXTE ADOPTÉ EN SÉANCE PLÉNIÈRE ET
TRANSMIS AU SÉNAT

Documents précédents :

Doc 51 **2496/ (2005/2006)** :

001 : Proposition de loi de Mmes Greet Van Gool, Maggie De Block,
Pierrette Cahay-André, M. Jean-Marc Delizée, Mme Greta D'hondt, M.
Benoît Drèze et Mmes Muriel Gerken et Annelies Storms.

002 à 004 : Amendements.

005 : Rapport.

006 : Texte adopté par la commission.

Voir aussi :

Compte rendu intégral :

8 juin 2006

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 juni 2006

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van 3 juli 2005
betreffende de rechten van vrijwilligers**

TEKST AANGENOMEN IN PLENAIRE VERGADERING
EN OVERGEZONDEN AAN DE SENAAT

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2496/ (2005/2006)** :

001 : Wetsvoorstel van de dames Greet Van Gool, Maggie De Block,
Pierrette Cahay-André, de heer Jean-Marc Delizée, mevrouw Greta
D'hondt, de heer Benoît Drèze en dames Muriel Gerken en Annelies
Storms.

002 tot 004 : Amendementen.

005 : Verslag.

006 : Tekst aangenomen door de commissie.

Zie ook :

Integraal verslag :

8 juni 2006

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 3 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires sont apportées les modifications suivantes:

1° le 3° est complété comme suit:

« , étant entendu que, par association de fait, il y a lieu d'entendre toute association dépourvue de la personnalité juridique et composée de deux ou plusieurs personnes qui organisent, de commun accord, une activité en vue de réaliser un objectif désintéressé, excluant toute répartition de bénéfices entre ses membres et administrateurs, et qui exercent un contrôle direct sur le fonctionnement de l'association. »;

2° le 4° est abrogé.

Art. 3

L'intitulé du chapitre III de la même loi est remplacé par l'intitulé suivant:

«L'obligation d'information».

Art. 4

L'article 4 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 4. — Avant que le volontaire commence son activité au sein d'une organisation, celle-ci l'informe au moins:

a) du but désintéressé et du statut juridique de l'organisation; s'il s'agit d'une association de fait, de l'identité du ou des responsables de l'association;

b) du contrat d'assurance, visé à l'article 6, § 1er, qu'elle a conclu pour volontariat; s'il s'agit d'une organisation qui n'est pas civilement responsable, au sens de l'article 5, du dommage causé par un volontaire, du régime de responsabilité qui s'applique pour le dommage causé par le volontaire et de l'éventuelle couverture de cette responsabilité au moyen d'un contrat d'assurance;

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 3 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het 3° wordt aangevuld als volgt:

« , waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging. »;

2° het 4° wordt opgeheven.

Art. 3

Het opschrift van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

«De informatieplicht».

Art. 4

Artikel 4 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

«Art. 4. — Alvorens de activiteit van een vrijwilliger voor een organisatie een aanvang neemt, informeert de organisatie hem minstens over:

a) de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie; indien het gaat om een feitelijke vereniging, de identiteit van de verantwoordelijke(n) van de vereniging;

b) het in artikel 6, § 1, bedoelde verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk; indien het gaat om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is als bedoeld in artikel 5 voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract;

c) de la couverture éventuelle, au moyen d'un contrat d'assurance, d'autres risques liés au volontariat et, le cas échéant, desquels;

d) du versement éventuel d'une indemnité pour le volontariat et, le cas échéant, de la nature de cette indemnité et des cas dans lesquels elle est versée;

e) de la possibilité qu'il ait connaissance de secrets auxquels s'applique l'article 458 du Code pénal.

Les informations visées à l'alinéa 1er peuvent être communiquées de quelque manière que ce soit. La charge de la preuve incombe à l'organisation.»

Art. 5

L'article 5 de la même loi, modifié par la loi du 27 décembre 2005, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 5. — Sauf en cas de dol, de faute grave ou de faute légère présentant dans le chef du volontaire un caractère habituel plutôt qu'accidentel, celui-ci n'est pas, sauf s'il s'agit de dommages qu'il s'occasionne à lui-même, civilement responsable des dommages qu'il cause dans l'exercice d'activités volontaires organisées par une association de fait visée à l'article 3, 3° et occupant une ou plusieurs personnes engagées dans les liens d'un contrat de travail d'ouvrier ou d'employé, par une personne morale visée à l'article 3, 3°, ou par une association de fait qui, en raison de son lien spécifique soit avec l'association de fait susvisée, soit avec la personne morale susvisée, peut être considérée comme une section de celles-ci. L'association de fait, la personne morale ou l'organisation dont l'association de fait constitue une section est civilement responsable de ce dommage.

À peine de nullité, il ne peut être dérogé à la responsabilité prévue à l'alinéa 1er, au détriment du volontaire.»

Art. 6

À l'article 6 de la même loi, modifié par la loi du 27 décembre 2005, sont apportées les modifications suivantes:

c) de eventuele dekking, door middel van een verzekeringscontract, van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's en, in voorkomend geval, van welke risico's;

d) de eventuele betaling van een vergoeding voor vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval, de aard van deze vergoeding en de gevallen waarin ze wordt betaald;

e) de mogelijkheid dat hij kennis krijgt van geheimen waarop artikel 458 van het Strafwetboek van toepassing is.

De in het eerste lid bedoelde informatie kan verstrekt worden op welke wijze ook. De bewijslast berust bij de organisatie.»

Art. 5

Artikel 5 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 27 december 2005, wordt vervangen als volgt:

«Art. 5. — Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade gaat die hij zichzelf toebrenkt, niet burgerlijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk, ingericht door een in artikel 3, 3° bedoelde feitelijke vereniging die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, door een in artikel 3, 3° bedoelde rechtspersoon, of door een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan. Voor deze schade zijn respectievelijk de feitelijke vereniging, de rechtspersoon of de organisatie waarvan de feitelijke vereniging een afdeling vormt, burgerlijk aansprakelijk.

Op straffe van nietigheid mag van de bij het eerste lid bepaalde aansprakelijkheid niet afgewerken worden in het nadeel van de vrijwilliger.»

Art. 6

In artikel 6 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 27 december 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° le § 1er est remplacé par la disposition suivante:

«§ 1er. Les organisations qui, en vertu de l'article 5, sont civilement responsables des dommages causés par le volontaire contractent, afin de couvrir les risques liés au volontariat, une assurance qui couvre au minimum la responsabilité civile de l'organisation, à l'exclusion de la responsabilité contractuelle.»;

2° au § 2, 1°, dans le texte néerlandais, les mots «*of op weg naar en van de activiteiten en de ziekten opgelopen als gevolg van de vrijwillige activiteit*» sont remplacés par les mots «*of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk.*»;

3° au § 3, le mot «obligatoire» est inséré entre les mots «d'assurance» et le mot «couvrant»

4° il est ajouté un § 4, libellé comme suit:

«§ 4. Les communes et provinces informent les organisations de l'obligation d'assurance.

Le Roi peut spécifier, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités d'exécution du présent paragraphe.».

5° il est ajouté un § 5, libellé comme suit:

«§ 5. Les organisations se verront offrir la possibilité de souscrire, moyennant le paiement d'une prime, une assurance collective répondant aux conditions visées au § 3.

Le Roi fixe les conditions et modalités de cette souscription par arrêté délibéré en Conseil des ministres.».

Art. 7

À l'article 8 de la même loi, les mots «exercé au profit d'une organisation» sont supprimés.

Art. 8

Un article 8bis, rédigé comme suit, est inséré dans le chapitre V de la même loi:

1° § 1 wordt vervangen als volgt:

«§ 1. De organisaties die krachtens artikel 5 burgerlijk aansprakelijk zijn voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, sluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk een verzekeringscontract, dat ten minste de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekt, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.»;

2° in de Nederlandse tekst van § 2, 1°, worden de woorden «of op weg naar en van de activiteiten en de ziekten opgelopen als gevolg van de vrijwillige activiteit» vervangen door de woorden «of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk.»;

3° in § 3 wordt het woord «verplichte» ingevoegd tussen het woord «de» en het woord «verzekeringsovereenkomsten».

4° er wordt een § 4 toegevoegd, luidende:

«§ 4. De gemeenten en provincies informeren de organisaties over de verzekeringsplicht.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze paragraaf.».

5° er wordt een § 5 toegevoegd, luidende:

«§ 5. Aan de organisaties wordt de mogelijkheid geboden zich, tegen betaling van een premie, aan te sluiten bij een collectieve polis die voldoet aan de in § 3 bedoelde voorwaarden.

De Koning bepaalt daartoe de voorwaarden en nadere regels bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.».

Art. 7

In artikel 8 van dezelfde wet vervallen de woorden «door een vrijwilliger verricht voor een organisatie».

Art. 8

In dezelfde wet wordt in hoofdstuk V een artikel 8bis ingevoegd, luidende:

«Art. 8bis. — À l'article 3, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, les mots «et de l'employeur des personnes précitées lorsque celles-ci sont exonérées de toute responsabilité en vertu de l'article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail» sont remplacés par les mots «, de l'employeur des personnes précitées, lorsque celles-ci sont exonérées de toute responsabilité en vertu de l'article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, et de l'organisation qui les emploie comme volontaires lorsque celles-ci sont exonérées de toute responsabilité en vertu de l'article 5 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires.».

Art. 9

À l'article 9 de la même loi, le § 1er est abrogé.

Art. 10

À l'article 10, alinéa 1er, de la même loi, les mots «, 600 euros par trimestre» sont supprimés.

Art. 11

L'article 24 de la même loi est complété comme suit:

«, à l'exception des articles 5, 6 et 8bis, qui entrent en vigueur le 1er janvier 2007.»

Art. 12

La présente loi entre en vigueur le 1er août 2006.

Bruxelles, le 8 juin 2006

*Le président de la Chambre
des représentants,*

*Le greffier de la Chambre
des représentants,*

Herman DE CROO

Robert MYTTENAERE

«Art. 8bis. — In artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de woorden «en van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten,» vervangen door de woorden «, van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als vrijwilligers, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.».

Art. 9

In artikel 9 van dezelfde wet wordt § 1 opgeheven.

Art. 10

In artikel 10, eerste lid, van dezelfde wet vervallen de woorden «, 600 euro per kwartaal».

Art. 11

Artikel 24 van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt

«, met uitzondering van de artikelen 5, 6 en 8bis, die in werking treden op 1 januari 2007.»

Art. 12

Deze wet treedt in werking op 1 augustus 2006.

Brussel, 8 juni 2006

*De voorzitter van de Kamer
van volksvertegenwoordigers,*

*De griffier van de Kamer
van volksvertegenwoordigers,*